

Sprawozdanie stenograficzne

z rozpraw

galicyjskiego Sejmu krajowego.

6. posiedzenie 5. sesyi, VI. peryodu Sejmu galicyjskiego
z dnia 20. stycznia 1894.

Treść: Urlopy pp. Romera Gustawa, Zaleskiego i Kozłowskiego. — Spis petycyj. — Uchwała pomnożenia liczby członków komisji kolejowej, — Pierwsze czytanie przedłożenia rządowego z projektem ustawy, którą w mieście Przemyślu pewne czynności policji miejscowej przekazane zostają ustanowionemu dla tych czynności przez Rząd organowi rządowemu. — Pierwsze czytanie przedłożenia rządowego z projektem ustawy zmieniającej niektóre postanowienia Ces. patentu z 5. lipca 1853 i ustawy krajowej z 26. kwietnia 1871 o wykupieniu i regulacji ciężarów gruntowych. — Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o zarządzie krajowych składów publicznych dla zboża i spirytusu we Lwowie i w Krakowie za rok 1893. — Sprawozdanie i przyjęcie wniosku Wydziału krajowego w przedmiocie udzielenia gminie miasteczka Sokółów (pow. Kolbuszowskiego) pozwolenia na pobór opłaty gminnej od napojów spirytusowych i piwa na lat pięć. — Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciu rachunków fundacyi St. hr. Skarbka za rok 1888. — Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciu rachunków fundacyi St. hr. Skarbka za rok 1889. — Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciu rachunków fundacyi St. hr. Skarbka za rok 1890. — Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z preliminarzem galic. funduszu propinacyjnego na rok 1894. — Pierwsze czytanie wniosku posła Dworskiego w przedmiocie wykonania uchwał sejmowych co do reformy gminnej — Sprawozdanie i uchwalenie wniosku komisji petycyjnej o petycji Iwana Hawryłowa i tow. w sprawie opodatkowania przemysłu domowego. — Sprawozdanie i uchwalenie wniosku komisji petycyjnej o petycji gminy Winniki (powiat Lwowski) o odpisanie kosztów leczenia Adolfa Ilasiewicza. — Wybór komisji górniczej z 8 członków i komisji kolejowej z 11 członków. — Uchwała pomnożenia liczby członków komisji podatkowej. — Wniosek pp. Potoczka i Stręka do zmian w projekcie ustawy łowieckiej. — Interpelacya p. Okuniewskiego w sprawie zwinienia gr. kat. seminarjum w Wiedniu. — Naznaczenie terminu 7. posiedzenia.

Początek posiedzenia o godz. 12. min. 35. w południe.

Przewodniczący: JE. Eustachy ks. Sanguszko, Marszałek krajowy.

Sekretarze: pp. Dr. Paszkowski, Duklan Słonecki i Trzeciecki.

Ze strony c. k. Rządu: JE. Dr. Kazimierz hr. Badeni c. k. Namiestnik, i c. k. komisarz rządowy, radca dworu Włodzimierz hr. Łoś.

Obecnych posłów 100.

Marszałek. Komplet jest, otwieram posiedzenie.

Protokół z 4. posiedzenia uważam za przyjęty, gdyż nie wniesiono żadnych zarzutów. Protokół z 5. posiedzenia jest złożony w biurze sejmowem do przejrzania.

Prosili mnie o urlop p. Gustaw Romer na 5 dni, JE. p. Zaleski o przedłużenie urlopu na 3 dni, p. Kozłowski Włodzimierz o jednodniowy urlop. Urlopów tych udzieliłem.

Proszę p. sekretarza o odczytanie spisn petycyj.

Sekretarz p. Duklan Słonecki (czyta):

Petycyje wniesione po dzień 20. stycznia 1894.

534. L. s. 634. Gmina Myślanowice, przez p. Antoniego Wodziekiego, o przyznanie prawa pobierania dodatków gminnych do podatków z kopalni węgla — do komisji gminnej.
535. L. s. 635. Rada szkolna miejscowa w Myślenicach, przez tegoż posła, o dodatek z powodu przemysłu górniczo-przemysłowego w tamtejszej miejscowości — do komisji szkolnej.
536. L. s. 636. Gmina m. Brzozowa, przez p. Żdzisława Skrzyńskiego, o zezwolenie na pobór opłaty od piwa w gminie skonsumowanego — do komisji gminnej.
537. L. s. 637. Osadnicy polscy w Podrzeczu, przez p. Potoczka, o rozdzielenie gminy Podrzecze na dwie gminy administracyjne — do komisji administracyjnej.
538. L. s. 638. Gmina Czyżowice, przez p. Stanisława Stadnickiego, o wcielenie jej do okręgu sądowego w Mościskach — do komisji prawniczej.

539. L. s. 639. Obszar dworski w Czyżewicach, przez tegoż posła jak wyżej — do komisji prawniczej.
540. L. s. 640. Gmina Dybków, przez p. Czartoryskiego, o wyłączenie od konkurencyi szkolnej przy gminie Sieniawa — do komisji szkolnej.
541. L. s. 641. Gmina Wylewa, przez tegoż posła jak wyżej — do komisji szkolnej.
542. L. s. 642. Gmina Krynica, przez p. Gustawa Romera, o zasiłek na budowę drogi gminnej w Krynicy — do komisji drogowej.
543. L. s. 643. Gmina Łobozów, przez p. Wiktora, o zasiłek na ukończenie budowy szkoły — do komisji budżetowej.
544. L. s. 644. Gmina m. Wojniłowa, przez p. Romańczuka, o zasiłek na budowę nowej szkoły — do komisji budżetowej.
545. L. s. 645. Gmina Magierów, przez p. Franciszka Jędrzejowicza, o zasiłek na budowę szkoły — do komisji budżetowej.
546. L. s. 646. Gmina Rohatyn, przez p. Mikołaja Torosiewicza, o regulację rzeki Gniłej Lipy — do komisji gospodarstwa krajowego.
547. L. s. 647. Ta sama, przez tegoż posła, o zaprowadzenie warsztatów dla wyrobu sukna, kuśnierstwa i t. p. — do komisji petycyjnej.
548. L. s. 648. Gmina Sękowa, przez p. Kulińskiego, o uwolnienie od płacenia prestacyi na płacę nauczyciela — do komisji budżetowej.
549. L. s. 649. Ta sama, przez p. Skrzyńskiego, jak wyżej — do komisji budżetowej.
- Sekretarz p. Trzeciecki (czyta):
550. L. s. 650. Kopp Fryderyk, przez p. Adama Jędrzejowicza, z zażaleniem na dyrektora zakładu dla obłąkanych — do komisji petycyjnej.
551. L. s. 651. Wrębski Franciszek, przez p. Wereszczyńskiego, w sprawie nowej służby na rzece Uszwica — do komisji gospodarstwa krajowego.
552. L. s. 652. Gmina Niedzielna, przez p. Ochrymowicza, o przyjęcie kosztów leżenia Anny

- Makar na fundusz krajowy — do komisji budżetowej.
553. L. s. 653. Gaudiak Michał, nauczyciel w Basiówce, przez p. Ochrymowicza, o 5-lecie — do komisji szkolnej.
554. L. s. 654. Ten sam, przez tegoż p. o uchylenie przeniesienia go na posadę i o wynagrodzenie krzywd i strat z tego tytułu — do komisji szkolnej.
555. L. s. 655. Gmina Nagorzyn, przez p. Reya, w sprawie przeniesienia kwoty 105 zł. na fundusz religijny — do komisji petycyjnej.
556. L. s. 656. Bursa Bractwa św. O. Mikołaja w Stanisławowie, przez p. Mandyczewskiego, o subwencyę — do komisji budżetowej.
557. L. s. 657. Towarzystwo literackie im. Adama Mickiewicza we Lwowie, przez p. Stanisława Tarnowskiego (sen.) o subwencyę na wydawnictwo dzieł Mickiewicza.
558. L. s. 658. Galic. Towarzystwo leśne we Lwowie, przez p. Kozłowskiego, o subwencyę na wydawnictwo „Sylwana“ — do komisji budżetowej.
559. L. s. 659. Siostra Miłosierdzia św. Karola Boromeusza, Str. Elenterya Czech we Wielkich Oczach, przez p. Kozłowskiego, o zapomogę — do komisji budżetowej.
560. L. s. 660. Siostry Miłosierdzia przy szpitalu w Nowosiólkach, przez p. Gnoińskiego o subwencyę — do komisji budżetowej.
561. L. s. 661. Stowarzyszenie „Jad Charuzim“ we Lwowie, przez p. Goldmana, o subwencyę — do komisji budżetowej.
562. L. s. 662. Towarzystwo gimnastyczne „Sokoł“ w Gorlicach, przez p. Romanowicza, o subwencyę — do komisji budżetowej.
563. L. s. 663. Spiewackie towarzystwo „Lutnia“ we Lwowie, przez p. Marchwickiego, o subwencyę — do komisji budżetowej.
564. L. s. 664. Towarzystwo gimnastyczne „Sokoł“ w Wadowicach, przez p. Zolla, jak wyżej — do komisji budżetowej.
565. L. s. 665. Bursa gimnazjalna w Samborze, przez p. Czyżewicza, jak wyżej — do komisji budżetowej.
566. L. s. 666. Towarzystwo „Szkilna pomoc“ we Lwowie, przez p. Romańczuka, o zapomogę — do komisji budżetowej.
567. L. s. 667. Galic. Towarzystwo muzyczne we Lwowie, przez p. Marchwickiego, o zasiłek na budowę własnego gmachu — do komisji budżetowej.
568. L. s. 668. Komitet budowy kaplicy w Stebniku, przez p. Ochrymowicza, o zapomogę — do komisji budżetowej.
569. L. s. 669. Rada powiatowa miejska w Przemyslanach, przez tegoż posła, w sprawie uczęszczania dzieci do szkół — do komisji szkolnej.
570. L. s. 670. Nauczyciele w Kłaju, przez p. Hoszarda, o polepszenie bytu nauczycielskiego — do komisji szkolnej.
571. L. s. 671. Rada szkolna miejscowa w Krzeszowicach, przez p. Antoniego Wodzickiego, o podwyższenie płac — do komisji szkolnej.
572. L. s. 672. Nauczyciele w Nisku, przez p. Stanisława Jędrzejowicza jak wyżej — do komisji szkolnej.
573. L. s. 673. Nauczyciele w Iwankowie, przez p. Ochrymowicza, jak wyżej — do komisji szkolnej.
574. L. s. 674. Nauczyciele w Poroninie, przez p. Raczyńskiego, jak wyżej — do komisji szkolnej.
575. L. s. 675. Nauczycielstwo w Krakowie, przez p. Czartoryskiego, jak wyżej — do komisji szkolnej.
576. L. s. 676. Nauczyciele okręgu Gródeckiego, przez p. Ochrymowicza, o niższenie lat służby — do komisji szkolnej.
577. L. s. 677. Nauczyciele i nauczycielki w Krakowie, przez p. Zolla, jak wyżej — do komisji szkolnej.
578. L. s. 678. Nauczycielstwo w Rozdole, przez p. Herasimowicza, jak wyżej — do komisji szkolnej.
579. L. s. 679. Nauczycielstwo w Mikołajowie, przez tegoż posła, jak wyżej — do komisji szkolnej.
580. L. s. 680. Nauczycielstwo w Trzebini, przez p. Antoniego Wodzickiego, o przeistoczenie

- szkoły z dwu na 4-klasową — do komisji szkolnej.
- Sekretarz p. Dr. Paszkowski (czyta):
581. L. s. 681. Dąbrowska Stefania, nauczycielka w Brzeżanach, przez p. Sawczaka, o zapomogę dla sierót po ś. p. Janie Dąbrowskim — do komisji budżetowej
582. L. s. 682. Stankiewicz Jan, nauczyciel w Sieńskich, przez p. Zdzisława Skrzyńskiego, o zapomogę — do komisji budżetowej.
583. L. s. 683. Pawlak Bazyl, nauczyciel w Dołhominiskach, przez p. Stanisława Stadnickiego, o dodatek 5-letni — do komisji budżetowej.
584. L. s. 684. Stolarski Jan, nauczyciel w Babicy, przez p. Wiktora, o podwyższenie płacy — do komisji szkolnej.
585. L. s. 685. Kozanowska Zofia, nauczycielka w Trzebini, przez p. Antoniego Wodzickiego, o podwyższenie płacy — do komisji szkolnej.
586. L. s. 686. Podgórski Jan, kierownik szkoły w Szczakowej, przez tegoż posła, o podwyższenie płacy — do komisji szkolnej.
587. L. s. 687. Juszczakiewicz Antonina, wdowa po nauczycielu, przez tegoż posła, o podwyższenie emerytury — do komisji szkolnej.
588. L. s. 688. Krokowska Franciszka, wdowa po nauczycielu, przez p. Adama Jędrzejowicza, o zapomogę — do komisji budżetowej.
589. L. s. 689. Trusiewicz Paulina, wdowa po nauczycielu, przez p. Kowalskiego, jak wyżej — do komisji budżetowej.
590. L. s. 690. Zakrzewska Paulina, przez p. Marchwickiego, o zasiłek na kształcenie córki Amalii w śpiewie — do komisji budżetowej.
591. L. s. 691. Ziemiańska Wacława, przez p. Smolkę, jak wyżej — do komisji budżetowej.
592. L. s. 692. Gużkowski Marcin, przez p. Zolla, o zasiłek na kształcenie syna Antoniego w malarstwie — do komisji budżetowej.
593. L. s. 693. Gmina Łachodów, przez p. Ochrymowicza, o zapomogę — do komisji budżetowej.
594. L. s. 694. Gmina Stankowa, przez p. Wiktora, o zapomogę — do komisji budżetowej.
595. L. s. 695. Gmina Hołuczaków, przez p. Zenona Słoneckiego, o zapomogę — do komisji budżetowej.
596. L. s. 696. Gmina Wola Krecowska, przez tegoż posła jak wyżej — do komisji budżetowej.
597. L. s. 697. Gminy powiatu Sanockiego, przez tegoż posła, w sprawie pokrycia prestacji z budowy drogi powstałej — do komisji drogowej.
598. L. s. 698. Moskalik Andrzej, były maszynista szpitala św. Łazarza w Krakowie, przez p. Antoniego Wodzickiego, o zaopatrzenie — do komisji budżetowej.
599. L. s. 699. Kinal Wincenty, ksiądz w Horżance, przez p. Huryka, o zapomogę dla rodziny po ś. p. ks. Karolu Duliku — do komisji budżetowej.
600. L. s. 700. Czaykowska Aniela, sierota po księdzu, przez p. Sembratowicza, o zapomogę — do komisji budżetowej.
601. L. s. 701. Grodzicka Antonina, wdowa, przez p. Ochrymowicza, o stypendium dla córki Olgi i Petroneli — do komisji budżetowej.
602. L. s. 702. Bobyr Wasyl, były strażnik drogowy, przez tegoż posła, o zapomogę — do komisji budżetowej.
603. L. s. 703. Albina Śliwińska, wdowa po zarządcy szpitala powszechnego we Lwowie, przez p. Sawczaka, o remunerację — do komisji budżetowej.
604. L. s. 704. Gmina Ubieszyna przez p. Żardeckiego w sprawie reformy ustawy gminnej i połączenia obszarów dworskich z gminami — do komisji gminnej.
605. L. s. 705. Gmina Harta przez p. Zdzisława Skrzyńskiego, jak wyżej — do komisji gminnej.
606. L. s. 706. Gmina Niechóbrz, przez posła Adama Jędrzejowicza, jak wyżej, — do komisji gminnej.
607. L. s. 707. Gmina Rudza, przez p. Zolla, jak wyżej, — do komisji gminnej.

608. L. s. 708. Gmina Bachowice, przez tegoż posła, jak wyżej — do komisji gminnej.
609. L. s. 709. Gmina Żygodowice, przez tegoż posła, jak wyżej — do komisji gminnej.
610. L. s. 710. Gmina Wola radziszowska, przez tegoż posła, jak wyżej — do komisji gminnej.
611. L. s. 711. Gmina Milecza, przez p. Zenona Słoneckiego, jak wyżej — do komisji gminnej.
612. L. s. 712. Gmina Żygodowice przez p. Potoczka, jak wyżej — do komisji gminnej.
613. L. s. 713. Gmina Bachowice, przez tegoż posła, jak wyżej — do komisji gminnej.
614. L. s. 714. Gmina Tarnogóra, przez tegoż posła, jak wyżej — do komisji gminnej.
615. L. s. 715. Gmina Szalowa, przez tegoż posła, jak wyżej — do komisji gminnej.
616. L. s. 716. Gmina Wola radziszowska, przez tegoż posła, jak wyżej — do komisji gminnej.
617. L. s. 717. Gmina Kęblów, przez tegoż posła, jak wyżej — do komisji gminnej.
618. L. s. 718. Gmina Dęba, przez tegoż posła, jak wyżej — do komisji gminnej.
619. L. s. 719. Gminy powiatu Nowo sądeckiego przez tegoż posła, jak wyżej — do komisji gminnej.
620. L. s. 720. Te same, przez tegoż posła, jak wyżej — do komisji gminnej.
621. L. s. 721. Gminy: Zagórzany, Podolany i Zręczyce, przez tegoż posła, jak wyżej — do komisji gminnej.
622. L. s. 722. Gmina Kurów, przez p. Potoczka, jak wyżej — do komisji gminnej.
623. L. s. 723. Gmina Pogwizdów, przez tegoż posła, jak wyżej — do komisji gminnej.
624. L. s. 724. Gmina Łapczyce, przez tegoż posła, jak wyżej — do komisji gminnej.
625. L. s. 725. Gmina Dołżyce, przez tegoż posła, jak wyżej — do komisji gminnej.
626. L. s. 726. Gminy Porąbka, Wilczyce, przez tegoż posła, jak wyżej — do komisji gminnej.
627. L. s. 727. Gminy Jurkowa i Hryszówek, przez tegoż posła, jak wyżej — do komisji gminnej.
628. L. s. 728. Gmina Zarzyce wielkie, przez tegoż posła, jak wyżej — do komisji gminnej.
629. L. s. 729. Gmina Wola rozwieńska, przez tegoż posła, jak wyżej — do komisji gminnej.
630. L. s. 730. Gmina Winckowice, przez tegoż posła, jak wyżej — do komisji gminnej.
631. L. s. 731. Gmina Bystrowice, przez tegoż posła, jak wyżej — do komisji gminnej.
632. L. s. 732. Gmina Bobęcin, przez tegoż posła, jak wyżej — do komisji gminnej.
633. L. s. 733. Gmina Rozwieńca, przez tegoż posła, jak wyżej — do komisji gminnej.
634. L. s. 734. Gmina Petnatycze, przez tegoż posła, jak wyżej — do komisji gminnej.
635. L. s. 735. Gmina Cząstkowice, przez tegoż posła, jak wyżej — do komisji gminnej.
636. L. s. 736. Gmina Głogowiec, przez tegoż posła, jak wyżej — do komisji gminnej.
637. L. s. 737. Gmina Tarnów, przez tegoż posła, jak wyżej — do komisji gminnej.
638. L. s. 738. Gmina Rudze, przez tegoż posła, jak wyżej — do komisji gminnej.
639. L. s. 739. Gmina Nieporaz, przez tegoż posła, jak wyżej — do komisji gminnej.
640. L. s. 740. Gmina Płaza, przez tegoż posła, jak wyżej — do komisji gminnej.
641. L. s. 741. Gmina Bołęcin, przez tegoż posła, jak wyżej — do komisji gminnej.
642. L. s. 742. Gmina Płaza, przez tegoż posła, jak wyżej — do komisji gminnej.
643. L. s. 743. Mieszkańcy miasta Rzeszowa, przez p. Adama Jędrzejowicza, jak wyżej — do komisji gminnej.
644. L. s. 744. Gmina Czarnolice, przez p. Okuniewskiego, o zmianę ustawy wyborczej — do komisji administracyjnej.
645. L. s. 745. Gmina Repużyńce, przez tegoż posła, jak wyżej — do komisji administracyjnej.

646. L. s. 746. Gmina Michalcze, przez tegoż posła, jak wyżej — do komisji administracyjnej.
647. L. s. 747. Gmina Deleszowa, przez tegoż posła, jak wyżej — do komisji administracyjnej.
648. L. s. 748. Gmina Kolanki, przez tegoż posła, jak wyżej — do komisji administracyjnej.
649. L. s. 749. Gmina Serafince, przez tegoż posła, jak wyżej — do komisji administracyjnej.
650. L. s. 750. Gmina Rogózno, przez p. Żardeckiego, jak wyżej — do komisji administracyjnej.
651. L. s. 751. Gmina Hucisko, przez p. Żardeckiego, jak wyżej — do komisji administracyjnej.
652. L. s. 752. Ta sama, przez tegoż posła, w sprawie reformy ustawy gminnej i połączenie obszarów dworskich z gminami — do komisji gminnej.
653. L. s. 759. Wydział krajowy z petycją gmin Chrzastkowa i Tuczowa w sprawieniżenia prestacyi na płace nauczycieli — do komisji budżetowej.
654. L. s. 760. Wypiański Stanisław, przez p. Hoszarda, o zasiłek na kształcenie się w malarstwie — do komisji budżetowej.
- P. JE. Jerzy Czartoryski: Proszę o głos co do formalnego traktowania.
- Marszałek. Do formalnego traktowania prosił o głos p. ks. Jerzy Czartoryski. Udzielam mu głosu.
- JE. ks. Jerzy Czartoryski: Komisya szkolna mając przydzielone sobie sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności departamentu III, uchwaliła, żeby część tego sprawozdania odstąpić komisji budżetowej a mianowicie sprawozdanie o petycji kuratorji tarnowskiego internatu dla uczniów seminaryum nauczycielskiego i komitetu opiekującego się takimże internatem w Krakowie.
- Komisya szkolna podając uzasadnienie swego wniosku i opinii, prosi, aby Wysoki Sejm uchwalił odstąpienie tej części sprawozdania komisji budżetowej.
- (P. Dr. Męciński: Proszę o głos co do formalnego traktowania).
- Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu. (Nikt.) Gdy nikt głosu nie żąda,

rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wniosek p. Czartoryskiego, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Do głosu zapisany jest p. Abrahamowicz. Udzielam mu głosu.

P. Abrahamowicz. Pozwoliłem sobie prosić o głos celem uczynienia wniosku w przedmiocie wyboru komisji kolejowej. — Z tą chwilą, kiedy Wysoki Sejm mocą ustawy krajowej uznał za jedno z najważniejszych zadań kraju popieranie budowy kolei lokalnych, z tą chwilą interesa pojedynczych okolic odezwały się w tym kierunku, a zadaniem komisji kolejowej, pierwszej właśnie, która zajęła się tą sprawą jest, — podług mego zdania — w pierwszym rzędzie znać wszystkie okolice kraju, — wszystkie jego poszczególne interesa. To też mniemam, że tak samo jak w innych parlamentach, komisye kolejowe bywają zwykle bardzo liczne, należy i naszą komisję kolejową zwiększyć. — Jeżeli w której, to właśnie w tej komisji chodzi przedewszystkiem o to, aby wszystkie okolice kraju były zastąpione. Dlatego ośmielam się uczynić wniosek, aby komisya kolejowa proponowana w liczbie 11 członków powiększoną została do liczby 15, co zupełnie nie przeszkadza, abyśmy dziś przystąpili do wyboru komisji kolejowej z 11 członków, a na następnym posiedzeniu uzupełnili ją ponownym wyborem jeszcze 4 członków.

Marszałek. P. Abrahamowicz postawił wniosek powiększenia komisji kolejowej o 4 członków. Podaję ten wniosek pod głosowanie. Kto jest za tym wnioskiem zechce rękę podnieść. (Większość).

Wniosek jest przyjęty.

P. Męciński. Proszę o głos.

Marszałek. P. Męciński ma głos.

P. Hr. Męciński. Uchwałą Wysokiego Sejmu powziętą dnia 17. stycznia przydzielono zażalenie Ferdynanda Baczyńskiego, byłego konduktora dróg krajowych przeciw Wydziałowi krajowemu o niesprawiedliwy wymiar emerytury po 31. letniej służbie, — komisji drogowej. Komisya, po rozpatrzeniu petycji widzi, że ta rzecz jest czysto finansowa i nie wspólnego ze sprawami drogowymi niema. Dlatego upraszam Wysokiej Izby, aby raczyła zawotować odstąpienie tej sprawy komisji budżetowej.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość).

Wniosek jest przyjęty.

Przystępujemy do porządku dziennego. Punkt pierwszy (czyta):

Pierwsze czytanie przedłożenia rządowego z projektem ust. wy, którą w mieście Przemyślu pewne czynności policyi miejscowej przekazane zostają ustanowionemu dla tych czynności przez Rząd organowi rządowemu. (Aleg. 67).

P. Wereszczyński. Proszę o głos.

Marszałek. P. Wereszczyński ma głos.

P. Wereszczyński. Ośmielam się uchylić wniosek, by Wysoka Izba raczyła wniesienia te przekazać do załatwienia komisji gminnej.

Marszałek. Jest wniosek odesłania punktu pierwszego do komisji gminnej. — Podaję ten wniosek pod głosowanie, — Kto jest za tym wnioskiem, zechce rękę podnieść. (Większość).

Wniosek jest przyjęty.

Przystępujemy do punktu 2. porządku dziennego t. j.

Pierwsze czytanie przedłożenia rządowego z projektem ustawy, zmieniającej niektóre postanowienia Ces. patentu z 5. Lipca 1853 i ustawy krajowej z 26. kwietnia 1871 o wykupieniu i regulacji ciężarów gruntowych. (Aleg. 68).

P. Wereszczyński. Proszę o głos.

Marszałek. P. Wereszczyński ma głos.

P. Wereszczyński. Upraszam, by Wysoki Sejm raczył przekazać to przedłożenie rządowe do załatwienia komisji prawniczej.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, podaję ten wniosek pod głosowanie. — Kto jest za odesłaniem tego przedłożenia rządowego do komisji prawniczej, zechce rękę podnieść. — (Większość).

Wniosek jest przyjęty.

Z kolei następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o zarządzie krajowych składów publicznych dla zboża i spirytusu we Lwowie i w Krakowie za rok 1893. (Aleg. 69).

Sprawozdawca poseł Wereszczyński ma głos.

Sprawozdawca, członek Wydziału krajowego p. Wereszczyński. Wnoszę odesłanie tego sprawozdania do komisji gospodarstwa krajowego celem załatwienia.

Marszałek. Jest wniosek odesłania tego sprawozdania do komisji gospodarstwa krajowego. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Z kolei następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie udzielenia gminie miasteczka Sokołów (pow. Kolbuszowskiego) pozwolenia na pobór opłaty gminnej od napojów spirytusowych i piwa na lat pięć.

Sprawozdawca poseł Wereszczyński ma głos.

Sprawozdawca, członek Wydziału krajowego, p. Wereszczyński (czyta):

Sprawozdanie.

Wydziału krajowego w przedmiocie udzielenia gminie miasteczka Sokołów powiatu Kolbuszowskiego zezwolenia na pobór opłaty gminnej od napojów spirytusowych i od piwa na lat pięć.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z 10. maja 1893 postanowiła Rada gminna w Sokołowie celem częściowego pokrycia niedoboru budżetowego i wydatków na nadzwyczajne i konieczne inwestycje, zaprowadzić opłatę gminną od napojów spirytusowych i od piwa na przeciąg lat pięciu.

Ze względu że Rada gminna nakłada 50% dodatek gminny do podatków bezpośrednich i 50% dodatek konsumcyjny od mięsa i wina a potrzeby gminy z każdym rokiem wzrastają, okazało się koniecznym utworzenie tego nowego źródła dochodu.

Przeciwko powyższej uchwale należycie w gminie ogłoszonej wnieśli niektórzy mieszkańcy gminy protesta, dążące do uchylenia tej uchwały, opierając się na tem, że trunki są już dość wysoko opodatkowane i że w razie wprowadzenia od nich opłaty gminnej, konsumpcja się zmniejszy, przez co szynkarze i propinatorowie pozbawieni zostaną odpowiedniego zarobku.

Rada powiatowa w Kolbuszowie uznała protesta te za nieusprawiedliwione i uchwałą

swoją z 5. czerwca 1893 oświadczyła się za udzieleniem gminie proszonego uprawnienia.

C. k. Dyrekcyja funduszu propinacyjnego na zapytanie Wydziału krajowego oznajmiła w odezwach swych z 18. grudnia 1893 roku l. 9850 i 7. stycznia 1894 l. 78 iż w zasadzie nie sprzeciwia się zaprowadzeniu w gminie Sokółów w mowie będącej opłaty, w obec czego obawy protestujących uważać należy za bezprzedmiotowe.

Wydział krajowy zbadawszy budżet gminy na rok 1893, jako też zamknięcie rachunków za rok 1892 i inwentarz gminy, uznaje potrzebę zaprowadzenia rzeczonyj opłaty jako zupełnie usprawiedliwioną i przedstawia z tego powodu Wysokiemu Sejmowi projekt ustawy o zezwoleniu na pobór tej opłaty według taryfy uchwałami Rady gminnej w Sokółowie z 10. maja 1893 i z dnia 9. września 1893 ustanowionej z tą tylko zmianą, że opłata od trunków, których zawartość alkoholu oznaczyć da się stu stopniowym alkoholometrem, winna być liczoną i pobieraną podług ilości stopni alkoholu, oraz że wódka, okowita lub spirytus niżej 40 stopni alkoholu, podlegać będzie opłacie od pełnych 40 stopni.

Nadto zniża Wydział krajowy opłatę od słodzonych trunków spirytusowych z 5 zł., od rumu zaś z 10 zł. na 4 zł. 50 ct. od jednego hektolitra a to stosownie do rozporządzenia ministeryalnego z 30. marca 1891 l. 6241.

Wysoki Sejm raczy tedy uchwalić załączony projekt ustawy.

U s t a w a

z dnia obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o zezwoleniu gminie miasteczka Sokółowa w powiecie Kolbuszowskim na pobór opłaty gminnej od napojów spirytusowych i od piwa.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam:

Art. I.

Gminie miasteczka Sokółów dozwala się pobierać przez pięć lat licząc od dnia wejścia w życie tej ustawy, opłatę od poniżej wyszczególnionych napojów w gminie wyrabianych lub w jej obręb wprowadzanych i w niej zużywanych wedle następującej taryfy:

1. od jednego litro-stopnia alkoholu w wódce, okowicie lub spirytusie (podług stu stopniowego alkoholometra) po 10 ct. czyli od stu litrostopni (jednego hektolitra) alkoholu po 10 zł. Wódka, okowita lub spirytus niżej 40 stopni, podlega opłacie od pełnych 40 stopni;

2. od jednego litra rumu i słodzonych trunków spirytusowych po 4½ centa, czyli od hektolitra po 4 zł. 50 ct.

3. od jednego litra miodu po 4 ct., czyli od hektolitra po 4 zł.

4. od jednego litra piwa po 1 ct. czyli od hektolitra po 1 zł.

Art. II.

Do uiszczenia powyższej opłaty obowiązani są wszyscy, którzy napoje w art. I. poszczególnione dla konsumcyi miejscowej wyrabiają lub sprowadzają, bądź to na sprzedaż, bądź na własny użytek.

Art. III.

Okręg poborowy stanowi gmina miasteczka Sokółów.

Art. IV.

Ta opłata ciąży tylko na konsumcyi w obrębie gminy, nie można nią obciążać konsumcyi ani obrotu handlowego.

Art. V.

Bliższe postanowienia co do sposobu poboru tych opłat, wyda w drodze administracyjnej c. k. Rząd w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Art. VI.

Wykonanie niniejszej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa ogólna zamknięta. Przystępujemy do rozprawy szczegółowej.

Sekretarz p. Trzeciecki. Wnoszę przyjęcie tej ustawy en bloc.

Marszałek. Jest wniosek przyjęcia tej ustawy en bloc. Kto się z tym wnioskiem zgadza, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty. Kto się zgadza z przyjęciem tej ustawy en bloc, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęta.

Sekretarz p. Trzeciecki. Wnoszę przyjęcie tej ustawy w trzecim czytaniu bez czytania.

Marszałek. Jest wniosek przyjęcia tej ustawy w trzecim czytaniu bez czytania. Kto się zgadza z tym wnioskiem, zechce rękę podnieść. (Większość) Jest przyjęty. Kto przyjmuje tę ustawę w trzecim czytaniu bez czytania, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęta.

Z kolei następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciu rachunków fundacyi St. hr. Skarbka za rok 1888. (Aleg. 70.)

Sprawozdawca poseł Chamiec ma głos.

Sprawozdawca członek Wydziału krajowego p. Chamiec. Wnoszę odesłanie tego sprawozdania do komisji budżetowej.

Marszałek. Jest wniosek odesłania tego sprawozdania do komisji budżetowej. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Z kolei następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciu rachunków fundacyi St. hr. Skarbka za rok 1889. (Aleg. 71.)

Sprawozdawca p. Chamiec ma głos.

Sprawozdawca członek Wydziału krajowego p. Chamiec. Wnoszę odesłanie tego sprawozdania do komisji budżetowej.

Marszałek. Jest wniosek odesłania tego sprawozdania do komisji budżetowej. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Z kolei następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciu rachunków fundacyi St. hr. Skarbka za rok 1890. (Aleg. 72.)

Sprawozdawca poseł Chamiec ma głos.

Sprawozdawca członek Wydziału krajowego p. Chamiec. Wnoszę odesłanie tego sprawozdania do komisji budżetowej.

Marszałek. Jest wniosek odesłania tego sprawozdania do komisji budżetowej. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Z kolei następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału

krajowego z preliminarzem galic. funduszu propinacyjnego za rok 1894. (Aleg. 73.)

Sprawozdawca poseł Sawczak ma głos.

Sprawozdawca członek Wydziału krajowego p. Sawczak. Wydział krajowy wnosi odesłanie tego sprawozdania do komisji budżetowej.

Marszałek. Jest wniosek odesłania tego sprawozdania do komisji budżetowej. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Z kolei następuje:

Pierwsze czytanie wniosku posła Dworskiego w przedmiocie wykonania uchwał sejmowych co do reformy gminnej.

P. Dworski ma głos.

(P. Dworskiego niema chwilowo w sali).

Z powodu nieobecności p. Dworskiego odkładam ten punkt na później.

Z porządku dziennego następuje:

Sprawozdanie komisji petycyjnej o petycji Iwana Hawryłowa i tow. w sprawie opodatkowania przemysłu domowego.

Sprawozdawca poseł Merunowicz ma głos.

Sprawozdawca p. Merunowicz (czyta):

Sprawozdanie

komisji petycyjnej o petycji czterech włościan z Chocina w powiecie Kałuskim z powodu obłożenia ich podatkiem zarobkowym za uboczne zajmowanie się przemysłem domowym. (l. s. 458 pet. 382).

Wysoki Sejmie!

Iwan Hawryłów i trzech innych włościan z Chocina w powiecie kałuskim zwracają się do Wysokiego Sejmu z prośbą o obronę przeciwko wymierzeniu im podatku zarobkowego, powołując się na to, że gdy są z zawodu gospodarzami rolnymi i rolnictwo stanowi dla nich główne źródło utrzymywania — a tylko w chwilach wolnych od gospodarskich zajęć zajmują się szewstwem jako przemysłem domowym, przeto podatkowi zarobkowemu podlegać nie powinni.

Według obowiązujących przepisów skarbowych, streszczonych w rozporządzeniu c. k. krajowej Dyrekcyi Skarbu z 20. lipca 1887 l. 23.587 przyznane jest istotnie uwolnienie od podatku zarobkowego gospodarzom gruntowym,

których główne zatrudnienie gospodarstwo rolne stanowi i którzy obok rolnictwa przemysłem jako ubocznem zatrudnieniem nie stale lecz czasowo, w swych mieszkaniach, bez czeladników i terminatorów, i w tak małym rozmiarze się zajmują, że takie poboczne zarobkowanie samo, a nawet w połączeniu z innymi tego rodzaju zarobkowaniami nie wystarcza do samoistnego bytu — a to nawet wtedy, gdy z wyrobami swego przemysłu sąsiednie targi i jarmarki odwiedzają.

O ile wnosić można z treści petycji Iwana Hawryłowa i towarz. zajmowanie się włóścian z Chocina rzemiosłem szewskim posiada wszystkie owe cechy przemysłu domowego, jak je określa powyżej przytoczone rozporządzenie c. k. krajowej Dyrekcyi skarbu, a przeto podatkowi zarobkowemu podlegać nie powinno.

Petenci nie podają jednakże bliższych szczegółów o postępowaniu władz skarbowych wobec nich. Zdaje się nawet, że na razie chodzi o to, iż c. k. Starostwo powiatowe chce ich dopiero zmusić grzywnami do wystarania się o kartę przemysłową, co następnie pociągnęłoby za sobą wymierzenie im podatku.

Jakkolwiek przeto ogólnikowa treść petycji nie dostarcza podstawy do wniosku stanowczego, sądzi jednak komisya petycyjna, iż w każdym razie powinno się stać zadość prośbie owych włóścian, ażeby doznali oni ze strony Wysokiego Sejmu życzliwej opieki o ile to tylko w danym wypadku jest możliwem.

A ponieważ Wydział krajowy z uznania godną gorliwością zajmuje się obroną przemysłu domowego przed nieusprawiedliwionem opodatkowaniem, które w licznych wypadkach prowadzi ten przemysł do upadku a nawet do zupełnego zaniku,

Komisya petycyjna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyę Iwana Hawryłowa i towarz. z Chocina w powiecie Kałuskim L. S. 458/94 w sprawie podatkowej odstępuje się Wydziałowi krajowemu do ścisłego zbadania i odpowiedniego załatwienia.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt.) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto się zgadza z wnioskiem (czyta) Petycyą Iwana Hawryłowa i towarz.

z Chocina w powiecie Kałuskim L. S. 458/94 w sprawie podatkowej odstępuje się Wydziałowi krajowemu do ścisłego zbadania i odpowiedniego załatwienia zechce rękę podnieść (Większość) Wniosek jest przyjęty.

Z kolei przystępujemy do p.:

Sprawozdanie komisji petycyjnej o petycji gminy Winniki (powiat Lwowski) o odpisanie kosztów leczenia Adolfa Ilasiewicza. Sprawozdawca p. Merunowicz ma głos.

Sprawozdawca p. Merunowicz (czyta):

S p r a w o z d a n i e

komisji petycyjnej o petycji gminy Winniki o odpisanie kosztów szpitalnych za Adolfa Ilasiewicza (L. S. 502 pet. 414).

Wysoki Sejmie!

Orzeczeniem c. k. Starostwa Lwowskiego z dnia 5. maja 1886 l. 6570 przyznane zostało Adolfowi Ilasiewiczowi prawo przynależności w gminie Winniki. Przeciwno temu orzeczeniu Zwierzchność gminna, która pozostawała wówczas pod kierunkiem niepiśmiennego wójta, nie wniosła w czasie właściwym odwołania, a przeto stało się ono prawomocnem, pomimo, iż ów Ilasiewicz, jak później stwierdzono, urodził się w Busku i czasowo tylko przebywał w Winnikach w służbie jako woźny sądowy.

Na zasadzie przepisów ustawy z 19. listopada 1868 dz. u. p. Nr. 29. włożono potem na gminę Winniki w następstwie wspomnianego powyżej orzeczenia co do przynależności Ilasiewicza obowiązek zapłacenia za niego połowy kosztów leczenia w szpitalu powszechnym we Lwowie w kwocie 121 zł. 50 ct. Rekurs wniesiony przeciwko temu naturalnie nie mógł już odnieść skutku, skoro nie zostało obalonym pierwotne orzeczenie w kwestyi przynależności gminnej Ilasiewicza.

Gminę Winniki trafia ten ciężar rzeczywiście niesłusznie.

A gdy zważy się nadto, iż jest to gmina wiejska, która jak w petycji podniesiono, z powodu istniejącej tam c. k. głównej fabryki tytoniu, gdzie ściąga się znaczna ilość proletaryatu robotniczego, narażoną jest wyjątkowo na rozliczne wydatki przygodne i stałe ciężary, i dlatego także na szczególne uwzględnienie zasługuje.

Komisya petycyjna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyę gminy Winniki w powiecie Lwowskim o odpisanie połowy kosztów leczenia Adolfa Ilasiewicza w szpitalu powszechnym we Lwowie w kwocie 121 zł. 50 ct. odstępuje się Wydziałowi krajowemu do uwzględnienia z upoważnieniem do odpisania tej należności.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto się zgadza z wnioskiem (czyta) Petycyę gminy Winniki w powiecie Lwowskim o odpisanie połowy kosztów leczenia Adolfa Ilasiewicza w szpitalu powszechnym we Lwowie w kwocie 121 zł. 50 ct. odstępuje się Wydziałowi krajowemu do uwzględnienia z upoważnieniem do odpisania tej należności, zechce rękę podnieść (Większość) Jest przyjęty.

Wracamy do punktu 9. porządku dziennego. (Aleg. 74) P. Dworski ma głos.

P. Dworski. Wysoka Izbo! Fakt że od lat przeszło 20 Wysoki Sejm zajmuje się sprawą reformy ustawy gminnej, świadczy wymownie, jak nagłą jest potrzeba załatwienia tej sprawy, a tem samem uwalnia mnie od obszernego uzasadniania mego wniosku. Ograniczę się zatem tylko na przedstawieniu przebiegu tej sprawy w ostatnich kilku latach. Już w następnym roku po wejściu w wykonanie ustawy gminnej dla 30 miast z r. 1889., uchwaliła Wysoka Izba na posiedzeniu w r. 1890. ustawę gminną dla miast i miasteczek, ustawą z r. 1889. nieobjętych.

Gdy ustawa ta nie została przedstawioną przez c. k. Rząd do najwyższej sankcyi wniósł p. Dr. Fruchtman w r. 1892 projekt do ustawy gminnej dla miast i miasteczek nieobjętych ustawą z r. 1889.

Sprawozdanie komisji gminnej nie zostało załatwione w Wysokim Sejmie z powodu braku czasu. W Sprawozdaniu tem jednak czytamy że komisya gminna przekazuje wniosek ten Wydziałowi krajowemu z poleceniem, aby się porozumiał z c. k. Rządem w tym celu, by nowo uchwalić się mająca ustawa gminna mogła uzyskać najwyższą sankcyę. Dodała jednak komisya gminna do tego, że ustawy tej poza najbliższą sesyę Wysokiego Sejmu przewlekać nie należy.

W r. 1893 wniósł p. Dr. Fruchtman ponownie projekt do ustawy gminnej, zaś p. Dr.

Rutowski i p. Pilat pierwszy projekt ustawy gminnej dla gmin miejskich, a drugi wniosek dotyczący reformy ustawy gminnej dla gmin wiejskich.

W załatwieniu sprawozdania komisji gminnej uchwalił Sejm wnioski p. dra Fruchtmanna w przedmiocie uchwalenia ustawy gminnej dla miast nie objętych ustawą gminną z 13. marca 1889, odesłanie sprawy tej do Wydziału krajowego z poleceniem przedłożenia wniosków na najbliższej sesyi. Sprawozdanie zaś komisji gminnej co do wniosku pp. dra Rutowskiego i dra Pilata, w sprawie reformy ustawodawstwa gminnego z r. 1866 uchwalił Wysoki Sejm polecić Wydziałowi krajowemu, aby w dalszem wykonaniu uchwał Wysokiego Sejmu z 25. stycznia 1887 i 24. marca 1892 wygotował wniosek do zmiany ustawy gminnej z 12. sierpnia 1866 w kierunku w tej uchwale w 5 ustępach wskazanym. Wydział krajowy nie wykonał ani pierwszego ani drugiego polecenia. W sprawozdaniu Wydziału krajowego Dep. I. czytamy jako usprawiedliwienie niewypełnienia polecenia co do ustawy gminnej dla miast i miasteczek, że Wydział krajowy po przeprowadzeniu rokowań z c. k. Rządem przedłożył Sejmowi sprawozdanie, nie oznaczając czasu, w którym to nastąpi.

Co do uchwały z 17. i 20. maja dotyczącej ustawy gminnej dla gmin wiejskich usprawiedliwia Wydział krajowy niedopełnienie tego polecenia tem, że odbyty w dniach 20. i 21. lipca 1893 zjazd prezesów rad powiatowych jednogłośnie oświadczył się przeciwko tym wnioskom, które Wysoki Sejm polecił Wydziałowi krajowemu do zbadania. Jakkolwiek uznajemy chętnie, że czas od ostatniej sesyi do tej był za krótki, aby Wysoki Wydział krajowy mógł wykonać polecenie Wysokiego Sejmu, nie możemy się zgodzić z uzasadnieniem przez Wydział krajowy podanem.

Co do ustawy gminnej dla miast i miasteczek, mam to przekonanie, że czas od r. 1882 był wystarczający do przeprowadzenia rokowań z c. k. Rządem co do treści ustawy gminnej.

Mam nadto przekonanie, że jeśli te rokowania nie zostały ukończone, to czas od terażniejszej sesyi do następnej powinien wystarczyć, aby te rokowania były ukończone, aby Wydział krajowy wnioski swoje na najbliższej sesyi

przedstawił, nawet jeśliby rokowania te nie zostały przyprowadzone do końca. Nie chcielibyśmy bowiem, aby wina spóźnienia uchwalenia tej ustawy ciążyła na Wysokim Sejmie. Jeszcze mniej możemy się zgodzić z uzasadnieniem niewykonania uchwał z dnia 18., 19. i 20. maja 1893 przez Wysoki Sejm powziętych.

Wysoko cenimy zdanie prezesów rad powiatowych, jednakże nie możemy im przyznać kompetencji i wyższości nad uchwałami Sejmu. Niewiadomo nam czy zjazd prezesów rad powiatowych nastąpił wskutek zaproszenia Wydziału krajowego, czyli z własnej inicjatywy, niewiadomo nam także, czyli wszyscy prezesowie rad powiatowych brali udział w tym zjeździe, a zatem czy wszyscy prezesowie rad powiatowych zgadzają się z uchwałami obecnych prezesów rad powiatowych.

Sądzę jednak, że nawet gdyby ten zjazd odbył się z inicjatywy Wydziału krajowego i gdyby wszyscy prezesowie brali udział w tym zjeździe, i wszyscy podzielali zdanie przedstawione w sprawozdaniu Wydziału krajowego i nawet wtenczas jedynie tylko uchwały Sejmu mogły i powinny być obowiązujące dla Wydziału krajowego.

Otóż, aby nie przewlekać zbyt długo uzasadnienia wniosku mojego, pozwolę sobie zwrócić uwagę, że szereg doświadczeń i rozmaitych rozpraw od lat 20 dostarczył dostatecznego materiału do reformy ustawy gminnej; że sesja przyszła będzie ostatnią tej kadencji sejmowej, że jeśliby na przyszłej sesji sejmowej reforma ustawy gminnej nie została wykończoną, t. j. jeśliby obie ustawy nie zostały uchwalone, t. j. ustawa dla miast i miasteczek nieobjętych ustawą z r. 1889 i ustawa dla gmin wiejskich, to w takim wypadku przy niewiadomym składzie Sejmu zachodziłaby ponowna obawa, że reforma ustawy gminnej może nawet całkiem w tem stuleciu nie zostanie uchwalona i przeprowadzona. Otóż, aby temu zapobiedz, postawiłem wniosek, który polecam goraco Wys. Sejmowi do uchwalenia.

Pod względem formalnym proszę o odesłanie mego wniosku do komisji gminnej.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto się zgadza z odesłaniem tego wniosku do komisji gminnej, raczy

rękę podnieść. (Większość). Wniosek jest przyjęty.

Z kolei przystępujemy do punktu 11. tj. do wyboru komisji górniczej z 8 członków i komisji kolejowej z 11 członków. Na skrutatorów zapraszam Pp. Stanisława hr. Dzieduszyckiego, Popowskiego, Palcha, Torosiewicza Mikołaja i ks. Hamoraka.

Upraszam tych Panów o zbieranie kartek. (Skrutatorowie zbierają kartki.)

Tymczasem przystąpimy do załatwienia formaliiów. Proszę p. sekretarza o odczytanie wniosku.

Sekretarz p. Trzeciecki (czyta):

W n i o s e k.

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujące zasady ustawy łowieckiej:

1. Każdemu, co ma przynajmniej 50 hkt. tj. 86 morgów, wolno polować na tym okręgu polowania.

2. Obejście i ogród powinny być wyjęte z pod dzierżawy prawa polowania, a to w celu zabezpieczenia każdemu spokoju domowego. Ponieważ za możliwe szkody w ogrodzie nie powinien być nikt wynagradzany, dlatego należy uznać w ogrodzie każdemu samodzielne prawo polowania.

3. Z mniejszych gruntów wolno tworzyć spółki polowe dla utworzenia okręgu polowania.

4. Polowanie, które należy do spółki, ma być oddane albo wydzierżawione jednemu w drodze dobrowolnej ugody. Ten jednak odpowiada przed władzą za przepisy polowania.

5. Polowanie gromadzkie za zgodą wszystkich właścicieli może być wydzierżawione w drodze dobrowolnej ugody, gdy zaś nie ma zgody, ma być wydzierżawione w drodze licytacji w gminie. W tym wypadku Wydziałowi powinno przysługiwać prawo zatwierdzenia.

6. Do dzierżawy licytacji mają prawo najwięcej dający, a z tych pierwszeństwo współwłaściciele gruntów.

7. Brak karty na broń nie stanowi przeszkody posiadania albo wydzierżawienia i licytacji polowania.

8. Na dowód uprawnienia do polowania otrzymuje się kartę myśliwską, za taką kartę myśliwską nie się nie płaci.

9. Dziki, lisy i inne szkodliwe zwierzęta wolno każdemu na swoim gruncie strzelać i ja-

kimkolwiek innym sposobem łapać i zabijać, choćby prawo polowania było w innych rękach.

10. Żądamy, aby szkody i przekroczenia polowe, z prawa polowania wynikłe, podpadały pod policyę polową gminy i pod dozór straży polowej w myśl ustawy polowej. Dla strzelania dzikich szkodliwych zwierząt, straży polowej powinno przysługiwać prawo noszenia broni palnej. Tak samo i dochodzenie szkód polowych z polowania wynikłych, czy przez zwierzynę dziką zrzadzonych, odbywać się ma w sposób w ustawie polowej przepisany tj. w gminie i przez gminę.

Lwów 20. stycznia 1894.

St. Potoczek wnioskodawca.

W. Stręć, Mizia. Klemensiewicz, Paleh, Rayski, Dr. Olpiński, W. Romańczuk, Kułaczkowski, Okuniewski, Siczynski, Dr. Midowicz, Antoniewicz, Hamorak, A. Barabasz, Huryk, Rożankowski.

Marszałek. Z wnioskiem tym postąpię regulaminowo. Wpłynęła interpelacya w ruskim języku. Upraszam p. Okuniewskiego o jej odczytanie.

P. Dr. Okuniewski (czyta):

Interpelacya

do W. p. pana Komisarja prawytelstwennoho!

Koły nas w 1772 r. złuczono z Austriew, zrozumiw tohdy urjad cisariskij, szczo dla dwyhnenja naszoho wikamy paraboszczenoho ludu, koniecznym jest switłe moralno wysoko stojacze świaszczeństwo i dlatoho zasnowała 1774 r. cisarewa Marija Teresa u Widny pry cerkwi św. Warwary symenariju dla kljerykiw, — tak zw. Barbraeum, a pišla cisar Franc konwikt dla klerykiw u Widny.

W 1783 weliw cisar Josef II. zasnowaty u Lwowi duchownu dijecezialnu semynarju peretworenu uže w 2 roki w generalnu.

Cil tych welykich monarchiw buła jak skazano w urjadowym dokumenti zasnowujuczym wideńsku semynarju w misto dawnijszoho Barbraeum pro excellendo gr. cath. Clero et pro promovenda sacra unione, ut clerus gr. cath. ad sacrosancte religionis incrementum et ipsius ritus splendorem scientiis excoleretur, quibus parochi futuri excellent.

Bilsze jak 100 lit mynuło czasu. Rozwij duchowyj i narodnyj hałyckoj Rusy, osoblywoż ruskoho duchowienstwa za toj czas daje najlipszi

dokazy, szczo narid ruskij zawsihdy wmiw cinyty ti instytucyi, szczo namiry monarchiw widpowidały jeha potrebam i nachodyły u neho powne rozumnie i horjacze przyznanie. Cilyj rjad mužiw wysoko inteligentnych i zasłużonych około kraju i derżawy wyjszow z tych instytucyj, mužiw kotri swojeju pracoju, swoim patriotyzmom i swojeju inteligencijeju pidwyhnuły w weś zahał narodu ruskoho z upadku, rozwy-nuły jeha samoświadomišt narodnu.

Do ostatnoho czasu ne buło nam niczoho widomo o tim, szczo instytuciji ti w czim nebud protywyły sia swomu przyznaczeniu i tym cilam, jaki im wskazała wola osnowateliw a narid ruskij uważaw wsehda wysoku nauku, jaku jeha mołodym klerykam najswitliszezi uczyteli w stołyce derżawy i kraju udiljuwały za najpewnijszyj zadatok protyw szyrjaczoj sia w naślidok prawa patronatu i inszych krajowych widnosyn demoralizacyi swoho kleru a zatim narodu.

Szczo prawda, w neodnim wzhladi wymahały ti instytuciji widpowidnoho do nowoho ducha czasu reformy, szczo mohły widpowidaty suczasnym wymoham nauki, i zahał Rusyniw takoi reformy żywo domahaw sia.

A wmisto toho cisariskym reskryptom z dnia 1 (13) lypnia 1893 r. żarjadżeno rozwiazanie semenarii wideńskoi i generalnoi seminarii lwiewskoi z tym dodatkom, szczo zamiszcz tych instytucij majut buty pry koźdij episkopskoi katedri osnowani semenarii dijecezalni, a sposobniszczym klerykam udiljuwaty sia stypendji do zahranych uniwerzytetiw.

Rozporządżenie se umotywuwały urjadowi dnewnyki miž inczym tym, szczo mołodi kleryki u Widny czuły sebe za nadto widorwanymy wid ridnoho kraju i ne znały potreb i widnoszeń swoho naroda, posered kotroho dijestwowaty mały.

Z welykim bołem i żałem pryniaw narid ruskij wišt o rozwiazanju zhadanych instytucyj a po kraju ponesłyś riżni tołkowania i zdohady takoho zarjadżenia a to tym bilsze szczo czerez perenesenje seminarij z stołyecznych mist derżawy i kraju do prowincjonalnych mist uroweń umstwennyj i moralnyj klerykiw tilki ponyżyty sia musyt a wysyłanje klerykiw pry pomoczy obicianych stypendij na zahranych uniwersytety, do Rymu i t. d. precień ich szcze bilsze wid kraju widdałyty i widorwaty musyt, jak to mohło statyś u Widny.

Za dla toho zapytujem Wys. Prawytelstwo:

1. Jaki wlastywo przyczyny sponukaly jeho doradyty Koroni do wydanja zhadanoho reskryptu z 1 (13) lypnia 1893?

2. Jak pohodyt Wysokie Prawytelstwo intencju do teperiszných semenarij ruskich wyrazenu w slowach: „ut clerus gr. oath. scientiis excoleretur“ z rozwiazaniem instytucyj polozených w hołowných mistach uniwersyteckých i z perenesenjem ich do małych stosunkowo mist prowincjonalnych pozbawlených bibliotek, muzeiw i wsiakých neraz elementarných sposobiw wyższoj oświty i to w tim samym czasi koły w druhij połowyni naszoi monarchii archiepiskop ostryhomskij własne z ohladu na wyższu oświtu duchowienstwa wsi dijecezialnii seminarii w swoij archidiecepii za radoju episkopiw ziljaw w odnu generalnu?

Dr. Okunewskij, Hamorak, Kułaczkowski, Romańczuk, Rożankowski, Sawczak, Herasymowycz, Ochrymowycz, Teliszewskij, Dr. Korol, Siczyński, Potoczek, Stręk, Mizia, Dr. Antonewycz, Barabasz, Huryk.

Marszałek. Interpelacyi tej udzielię p. komisarzowi rządowemu.

W sprawie formalnej prosil o głos p. Stanisław Dzieduszycki. P. Stanisław hr. Dzieduszycki ma głos.

P. Stanisław hr. Dzieduszycki. Ponieważ wczoraj Wysoka Izba wybrała komisję podatkową złożoną z 7 członków, a komisya ta zebrawszy się, uznała, że wobec naglących spraw siły jej są za szczupłe; proszę zatem o uzupełnienie jej czterema członkami, t. j. ażeby komisya podatkowa zamiast z 7, składała się z 11 członków.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wniosek pomnożenia komisji podatkowej o 4 członków, zechce rękę podnieść. (Większość). Wniosek jest przyjęty.

Udzielam głosu p. Mikołajowi Torosiewiczowi, celem ogłoszenia rezultatu skrutynium co do wyboru dwóch komisji.

P. Mikołaj Torosiewicz. Przy wyborze komisji kolejowej głosowało posłów 79, absolutna większość 40. Wybrani zostali pp. (czyta):

Męciński, Merunowicz, Ochrymowicz, Popowski, Romer Gustaw, Rozwadowski, Stadnicki Jan, Struszkiewicz, Szczepanowski, Vivien, Zaleski.

Marszałek. Odczytani zatem posłowie zostali wybrani do komisji kolejowej.

P. Mikołaj Torosiewicz. Przy wyborze do komisji górniczej głosowało posłów 79, absolutna większość 40. Wybrani zostali pp. (czyta):

Czaykowski, Gorayski, Ochrymowicz, Palch, Skrzyński Adam, Skrzyński Zdzisław, Szczepanowski, Wiktor.

Marszałek. Odczytani posłowie zostali wybrani do komisji górniczej.

Porządek dzienny wyczerpany. Następne posiedzenie we wtorek, o godzinie 11 przed południem. Porządek dzienny będzie Panom Posłom do domów rozesłany.

Posiedzenie zamykam.

Koniec posiedzenia o godz. 1. minut 30. po południu.

